

Adrodd i'r	Panel Gweithredol	
Dyddiad	16 Medi 2024	
Swyddog Arweiniol	Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân	
Swyddog Cyswllt	Anthony Jones, Pennaeth Cynllunio, Perfformiad a Thrawsnewid	
Pwnc	Monitro Perfformiad, Ebrill 2024 - Mehefin 2024	

Pwrpas yr Adroddiad

1. Darparu data cymharol sy'n ymwneud ag ymgyrch 'Ein 5 egwyddor ar gyfer cadw cymunedau'n ddiogel' yr Awdurdod Tân ac Achub ar gyfer chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2024/25. Mae'r adroddiad hefyd yn cynnwys sylwadau ar weithgarwch, a gweithgarwch arfaethedig, sy'n gysylltiedig â'r egwyddorion.
2. Tynnu sylw at dueddiadau sy'n dod i'r amlwg o ran galw sydd ar gynydd, yn gostwng neu sy'n newydd.
3. I fod yn sail i ddatblygu gweithgarwch newydd neu ddiwygiedig i liniaru unrhyw anghenion neu risgiau sydd ar gynydd neu'n ymddangos o'r newydd.

Crynodeb

4. Mae'r adroddiad wedi newid o'i fformat blaenorol i adlewyrchu'r ffaith bod yr Awdurdod Tân ac Achub wedi symud i Gynllun Rheoli Risg Cymunedol.
5. Bu cynnydd sylweddol (76%) mewn achosion o salwch tymor byr yn Ch1 o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Tud 4.
6. Bu gostyngiad sylweddol yn nifer y tanau yr aethpwyd iddynt. Aethpwyd i gyfanswm o 414 o danau, gostyngiad o 31.6% o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Tud 9.
7. Bu gostyngiad sylweddol yn nifer y tanau damweiniol yn y cartref (TDC) yr aethpwyd iddynt. Aethpwyd i 69 o danau damweiniol yn y cartref yn ystod chwarter cyntaf 2024/25, 24.2% yn llai na'r flwyddyn flaenorol (91). Mae hyn er bod nifer y TDC a briodolir i 'gyflenwad tanwydd diffygiol – trydan' wedi cynyddu 100.0% o 5 i 10. Tud 11.
8. Aethpwyd at gyfanswm o 798 o Alwadau Diangen yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Mae hyn yn gynydd o 13.7% o'i gymharu â'r un cyfnod y flwyddyn ariannol flaenorol, oherwydd cynnydd mewn galwadau diangen maleisus, ac mewn galwadau sy'n gysylltiedig â larwm tân oherwydd cyfarpar. Tud 23.

Argymhelliad

9. Nodi cynnwys yr adroddiad monitro perfformiad.

Gwybodaeth

Amcanion Llesiant	Maent yn helpu'r Awdurdod i fonitro ei berfformiad mewn perthynas â'r amcanion gwella a llesiant yng Nghynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol 2024-25
Cyllideb	Dim goblygiadau cyllidebol uniongyrchol. Fodd bynnag, mae adrodd yn galluogi'r Awdurdod i ystyried unrhyw effeithiau posib ar y gyllideb oherwydd gweithgarwch digwyddiadau annisgwyl.
Cyfreithiol	Yn cefnogi'r Awdurdod, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, i ddangos sut y mae'n cymryd pob cam rhesymol, wrth arfer ei swyddogaethau, i gyflawni ei amcanion llesiant.
Staffio	Dim goblygiadau staffio. Fodd bynnag, bydd alinio'r adroddiad gyda Chynllun Rheoli Risg Cymunedol yr Awdurdod yn fwy effeithlon.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Risgiau	Dim goblygiadau risg

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru

Adroddiad Monitro: Ebrill 2024 – Mehefin 2024

Ein pum egwyddor ar gyfer cadw cymunedau'n ddiogel

POBL

ATAL

DIOGELU

YMATEB

AMGYLCHEDD

Cynnwys

Ein Hegwyddor Pobl	2
1 Absenoldeb Salwch	2
1.1 Pob Absenoldeb Salwch	2
1.2 Salwch Tymor Byr	4
1.3 Salwch Hirdymor	6
Ein Hegwyddor Atal.....	8
2 Yr Holl Ddigwyddiadau	8
3 Tanau yn ôl Categori a Chymhelliant	9
4 Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (TDC)	11
5 Prif achos tanau damweiniol mewn cartrefi	12
6 Marwolaethau ac Anafiadau yn sgil Tanau Damweiniol mewn Cartrefi.....	14
7 Larymau Mwg – Tanau Damweiniol mewn Cartrefi.....	15
8 Galwadau Gwasanaeth Arbennig.....	17
9 Archwiliadau Diogel ac Iach.....	20
Ein Hegwyddor Diogelu	23
10 Galwadau Diangen	23
11 Galwadau Larwm Tân Awtomatig Masnachol	24
12 Galwadau Larwm Tân Awtomatig Ysbytai.....	24
13 CEF Berwyn	25
Ein Hegwyddor Ymateb	26
14 Argaeledd Gorsaf System dyletswydd ar alwad.....	26
15 Argaeledd 18 Pwmp Arfaethedig	27
Ein Hegwyddor Amgylcheddol.....	28
16 Tanau glaswelltir, coetir a chnydau	28
17 Tanau gwyllt.....	28
18 Llifogydd.....	29
Geirfa	30

Ein Hegwyddor Pobl

1 Absenoldeb Salwch

Yn ôl Adroddiad Absenoldeb Salwch y Gwasanaeth Tân ac Achub Cenedlaethol ar gyfer Ebrill 2023 - Medi 2023, y cyfartaledd yw 4.43 diwrnod dyletswydd o absenoldeb salwch i bob aelod o staff, sy'n cyfateb i 5.82%.

Mae cyfanswm yr amser a gollwyd ar gyfer GTAGC oherwydd absenoldeb salwch yn ystod chwarter 1 yn parhau i fod yn is, ar 5.25%, er fod hyn wedi cynyddu 0.22% ers chwarter 1 2023/24.

Roedd 863 o unigolion yn cael eu cyflogi mewn 911 o rolau gan Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (GTAGC) yn ystod chwarter un.

Sylwer, drwy gydol yr adroddiad, ni fydd nifer yr achosion yn y flwyddyn hyd yma yn gyfanswm o'r chwarteri gan y bydd absenoldebau rhai unigolion yn ymestyn ar draws chwarteri. Gall fod amrywiadau hefyd yn y niferoedd a adroddir o chwarter i chwarter o ganlyniad i newidiadau i ddata gweithwyr.

1.1 Pob Absenoldeb Salwch

	Blwyddyn 2023/2024			Blwyddyn 2024/2025			Amrywiad Cyfradd Absenoldeb
	Achosion Ch.1	Diwrnodau Ch.1 a Gollwyd	Amser Ch.1 a Gollwyd	Achosion Ch.1	Diwrnodau Ch.1 a Gollwyd	Amser Ch.1 a Gollwyd	
Salwch Hirdymor	64	3448	4.43%	51	3098	3.78%	↓ 0.65%
Salwch Tymor Byr	88	472	0.59%	155	1204	1.47%	↑ 0.88%
Cyfanswm	152	3920	5.03%	206	4302	5.25%	↑ 0.22%

Yn ystod Chwarter 1, mae nifer yr achosion o absenoldeb tymor byr wedi dyblu bron, gydag absenoldeb tymor byr yn cyfrif am 1.47% o'r amser a gollwyd, cynnydd o 0.88% o'r un cyfnod y flwyddyn flaenorol.

Ar y llaw arall, mae nifer yr achosion o salwch hirdymor wedi gostwng o'i gymharu â'r un cyfnod y flwyddyn flaenorol, gydag absenoldeb hirdymor bellach yn cyfrif am 3.78% o'r amser a gollwyd.

Efallai y bydd rhai systemau dyletswydd yn gweld canran uwch o amser wedi ei gollu er bod llai o achosion o absenoldeb yn cael eu cofnodi. Y rheswm am hyn yw fod llai o staff o fewn y system ddyletswydd honno. Mae'r cyfrifiad o ganran absenoldeb salwch yn gymesur â nifer y staff o fewn y system ddyletswydd honno.

Mae **tymor byr** yn golygu cyfnodau unigol o salwch o 27 diwrnod calendr neu lai.

Mae **hirdymor** yn golygu cyfnodau unigol o 28 diwrnod calendr neu fwy.

1.2 Salwch Tymor Byr

Mae salwch tymor byr yn cyfateb i 1.47% o'r amser a gollwyd yn ystod y chwarter cyntaf.

	2023/24 Achosion Ch.1	2023/24 Diwrnodau Ch.1 a gollwyd	2023/24 Amser Ch.1 a gollwyd %	2024/25 Achosion Ch.1	2024/25 Diwrnodau Ch.1 a gollwyd	2024/25 Amser Ch.1 a gollwyd %	Canran y newid mewn achosion
Amser Cyflawn*	24	122	0.49%	54	461	1.88%	125%
System Dyletswydd Ar Alwad / Ar Alwad	44	263	0.62%	71	543	1.29%	61%
Ystafell Reoli	7	34	1.51%	13	80	2.96%	85%
Adrannau Corfforaethol	13	76	0.60%	17	120	0.94%	31%
Cyfanswm	88	495	0.59%	155	1204	1.47%	76%

(*Amser cyflawn - yn cynnwys yr holl staff gweithredol, megis swyddogion mewn gorsafoedd, swyddogion gwledig a swyddogion dyletswydd hyblyg)

(Mae Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth wedi ei rannu fel bod aelodau gweithredol y Tîm Arweinyddol yn cael eu cynnwys o fewn ffigurau amser cyflawn a Phenathiaid Adrannau wedi'u cynnwys o fewn ffigurau'r Adrannau Corfforaethol).

Y 3 Prif Reswm dros Absenoldeb Salwch Tymor Byr (Achosion)

	Rheswm Dros Absenoldeb	Ch.1	Amser a gollwyd %
1	Cyhyrsgerbydol – aelodau gwaelod y corff	21	2.54%
2	Annwyd, Ffliw	31	1.67%
3	Cyhyrsgerbydol – aelodau ucha'r corff	9	1.20%

Mae amser a gollwyd yn seiliedig ar y diwrnodau a gollwyd yn hytrach na nifer yr achosion. Mae'r rhesymau uchod dros absenoldebau ar draws pob math o ddyletswydd.

Mae nifer yr achosion tymor byr wedi cynyddu 76% rhwng Ch1 y llynedd a Ch1 eleni. Fodd bynnag, mae'r nifer o ran unigolion ar gyfer y ddau gyfnod Ch1 yn parhau i fod ar lefelau tebyg.

Bu nifer uchel o achosion o annwyd/ffliw, bygiau stumog/norofeirws ac, er ein bod wedi cael nifer o achosion covid gyda gweithwyr yn anfon cais salwch oherwydd eu bod yn symptomatig ac yn sâl, mae hyn wedi aros ar lefel debyg i Ch1 2023. Ers 2022, mae absenoldeb oherwydd covid wedi cael ei drin fel absenoldeb arferol ar gyfer tâl, adolygiadau, ystadegau ac ati.

Adroddwyd bod 20 achos, neu 12% o'r achosion salwch tymor byr, o ganlyniad i salwch a dolur rhydd, a dim ond 6 achos o'r rhain oedd yn yr un cyfnod yn y flwyddyn flaenorol.

Adroddodd Llywodraeth y DU ar 28 Ebrill 2024 fod 'cynnydd annhymhorol mewn achosion norofeirws yn ystod wythnosau 16 ac 17 2024, i'w briodoli'n bennaf i gynnydd yn y nifer sy'n cael eu hadrodd ymhlith oedolion 65 oed a hŷn. Roedd hyn yn cyd-fynd â chofnodi mwy o achosion mewn lleoliadau iechyd a gofal cymdeithasol.

Roedd 17 o achosion o ganlyniad i bryder a straen iechyd meddwl tymor byr, o'i gymharu â 7 achos iechyd meddwl tymor byr yn yr un cyfnod y flwyddyn flaenorol. Roedd 12 o'r 17 achos mewn gorsafoedd gweithredol (6 wrth gefn, 6 llawn amser); a 3 yn yr Ystafell Reoli. Er eu bod yn absenoldebau tymor byr am amrywiol resymau iechyd meddwl, cynigir yr un gefnogaeth gyda'r cyflogeion yn cael eu cyfeirio at gymorth sy'n gysylltiedig â GTAGC trwy wasanaethau Iechyd Galwedigaethol, Cynllun Gweithredu mewn Argyfwng, Diffoddwyr Tân yr Ystafell Reoli, yn ogystal ag asiantaethau lleol eraill yr ydym yn ymwybodol ohonynt.

1.3 Salwch Hirdymor

Mae salwch tymor hir yn cyfateb i gyfartaledd o 3.78% o amser wedi ei golli yn ystod chwarter 1.

	2023/24 Achosion Ch.1	2023/24 Dyddiau Ch1 a gollwyd	2023/24 Amser Ch1 a gollwyd %	2024/25 Achosion Ch.1	2024/25 Dyddiau Ch1 a gollwyd	2024/25 Amser Ch1 a gollwyd %	Canran y newid mewn achosion
Gorsafoedd system dyletswydd amser cyflawn	12	833	3.35%	20	1296	5.27%	66%
System Dyletswydd Ar Alwad / Ar Alwad	36	2378	5.53%	22	1207	2.88%	-39%
Ystafell Reoli	2	150	6.81%	2	87	3.22%	0
Adrannau Corfforaethol	9	329	2.70%	7	508	3.97%	-22%
Cyfanswm	64	3690	4.42%	51	3098	3.78%	-20%

Y 3 Prif Reswm dros Absenoldeb Salwch Tymor Byr (Achosion)

	Rheswm Dros Absenoldeb	Ch.1	Amser a gollwyd %
1	Cyhyrysgerbydol - Gwddf	5	4.40%
2	Cyhyrysgerbydol - aelodau gwaelod y corff	6	4.26%
3	Cyhyrysgerbydol – aelodau ucha'r corff	5	3.43%

Mae amser a gollwyd yn seiliedig ar y diwrnodau a gollwyd yn hytrach na nifer yr achosion.

Mae nifer yr achosion tymor hir wedi gostwng yn Ch1 eleni o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd o ychydig dros 20%. Mae hyn wedi bod yn ostyngiad graddol dros 2023/2024 ac mae wedi parhau i ostwng yn 2024/25.

Yn ystod 2023/24 daeth nifer o achosion o salwch tymor hir iawn i ben gyda'r gweithwyr naill ai'n dychwelyd i'r gwaith, yn ymddiswyddo neu'n ymddedol oherwydd salwch.

O'i gymharu â Gwasanaethau Tân ac Achub eraill Cymru, Gogledd Cymru oedd â'r ganran isaf o amser wedi ei golli oherwydd absenoldeb tymor byr o'r tri gwasanaeth.

Gogledd Cymru oedd â'r amser isaf wedi ei golli oherwydd absenoldeb hirdymor ar gyfer staff yr Ystafell Reoli ond roedd ychydig yn uwch na Chanolbarth a Gorllewin Cymru ar gyfer staff lifrai amser cyflawn ac roedd ar y lefel gyfartalog ar gyfer staff anweithredol, gyda 7.54% o amser yn cael ei golli.

Sylwer, bod data Cymru Gyfan ond wedi adrodd ar absenoldeb staff amser cyflawn, staff ystafell reoli a chorfforaethol ar gyfer y cyfnod Ebrill 2022 i Fawrth 2023 a disgwylir y diweddariad nesaf ym mis Hydref 2024.

Ein Hegwyddor Atal

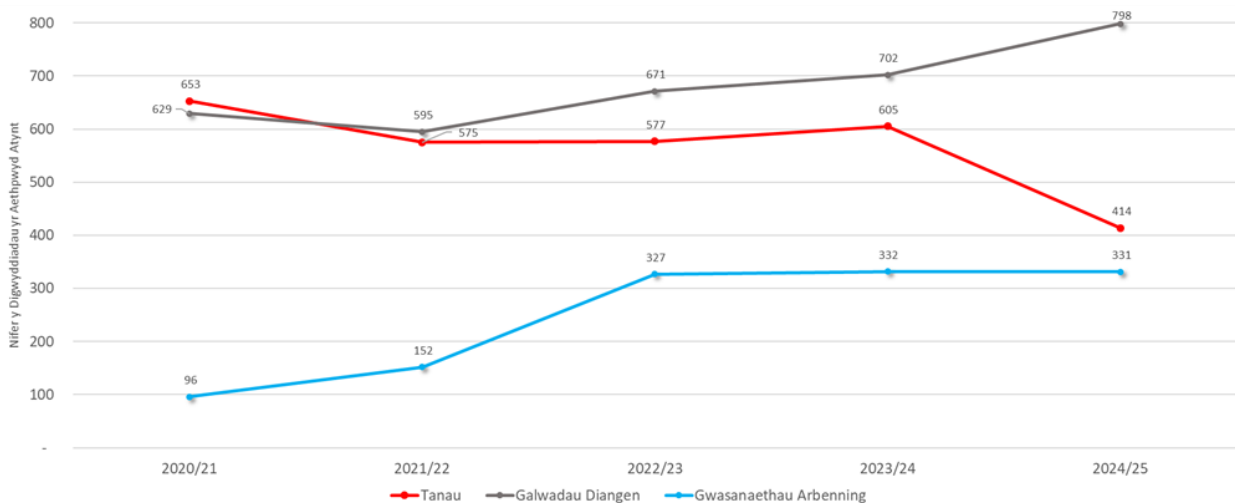
2 Yr Holl Ddigwyddiadau

Yr Holl Ddigwyddiadau – atebwyd **1,543** galwad i ddigwyddiadau yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol, sy'n ostyngiad o 5.9% o'i gymharu â chwarter un (Ch1) blwyddyn ariannol 2023/24, a 2.0% yn uwch na'r cyfartaledd 3 blynedd sef 1,512.

Tanau – **414**, 29.4% yn llai na chyfartaledd tair blynedd Ch1 sef 586.

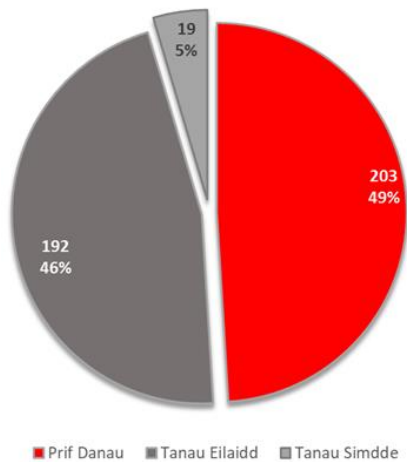
Galwadau Diangen – **798**, 21.6% yn fwy na chyfartaledd tair blynedd Ch1 sef 656.

Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig – **331**, 22.6% yn uwch na chyfartaledd tair blynedd Ch1 sef 270.

3 Tanau yn ôl Categori a Chymhelliant

414 o danau; gostyngiad o 31.6% o'r 605 yr aethpwyd atynt yn ystod Ch1 blwyddyn ariannol 2023/24.

Prif Danau

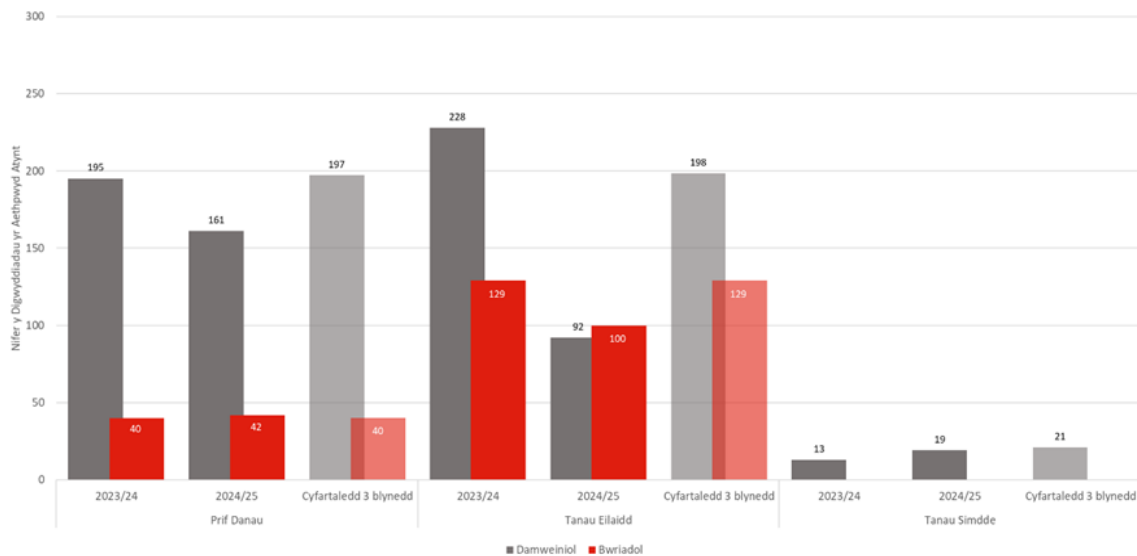
- **Damweiniol:** 161 (79.3%).
- **Bwriadol:** 42 (20.7%).

Tanau Eilaidd

- **Damweiniol:** 92 (47.9%).
- **Bwriadol:** 100 (52.1%).

Tanau Simdde

- **19** (4.6% o'r holl danau yr aethpwyd i ddelio â nhw).

Camau gweithredu hyd yma:

- Yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2024/25, cwblhawyd cyfanswm o **5,006** Archwiliad Diogel ac Iach, sydd o flaen y targed.
- Mae Rheolwyr Partneriaethau yn parhau i feithrin perthynas ag asiantaethau allanol i annog atgyfeiriadau o ansawdd uchel ac maent yn gweithio tuag at drefnu seminar i gefnogi hyn ymhellach.
- Mae Grŵp Llywio'r Ymgyrch wedi parhau i weithio gyda'r adran Cyfathrebu Corfforaethol i fynd ati'n rhagweithiol i hyrwyddo diogelwch tân, ffyrdd a dŵr ar draws pob platfform cyfryngau.

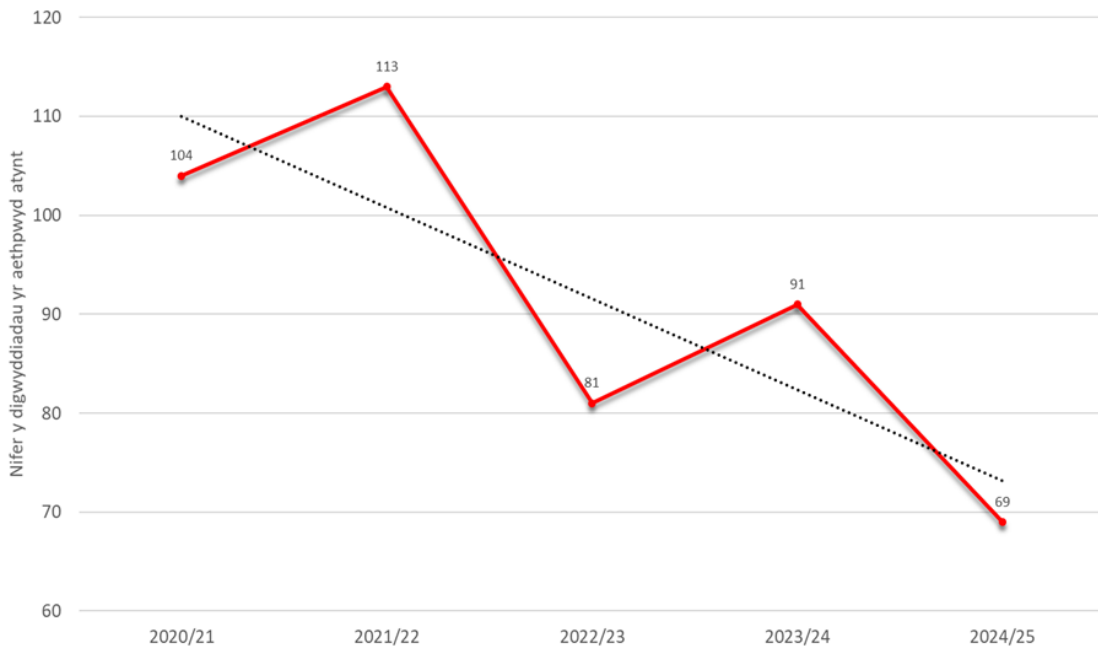
- Roedd cryn sylw yn y cyfryngau i danau yn ymwneud â pheiriannau sychu dillad a arweiniodd at nifer o negeseuon ar gyfryngau cymdeithasol, cyfweiliadau â'r BBC yn cynnwys staff y Gwasanaethau Tân ac Achub a'r bobl oedd yn byw yn y tai, ymgyrchoedd lleol a chyfweiliadau radio.
- Paratodau ar gyfer ein hymgyrchoedd Diogelwch Haf a fydd yn cynnwys cysylltu â phob maes carafanau a gweryslla ar draws y gwasanaeth i hyrwyddo defnydd diogel o farbeciws a llosgi dan reolaeth. Bydd y cyswllt yn amlygu'r angen i "blismona" eu safleoedd i atal cynnu tanau'n fwriadol.
- Mae gwaith Lefel 3 digwyddiadau i dargedu mannau sy'n cael tanau niferus (*hotspotting*) a diwrnodau Effaith ar y Gymuned gydag asiantaethau allanol yn parhau i fynd o nerth i nerth: 1 y mis ym mhob ardal.
- Mae llawer iawn o fewnbwn a gweithgarwch i hybu Diogelwch y Ffyrdd yn parhau i gael ei ddarparu, gan gynnwys stori Olivia, sesiynau Biker Brew / Paned i Feicwyr Modur, cyrsiau Biker Down a fideos diogelwch ar-lein.
- Prynwyd dyfeisiau gweithio unigol newydd i bob Gweithiwr Cymorth Diogelwch yn y Cartref ac am y tro cyntaf byddant yn cael eu rhoi i'r swyddogion Cydymffurfio. Bydd sesiynau hyfforddi a dosbarthu yn dechrau digwydd yn raddol yn ystod Ch2.
- Mae datblygiad ein staff atal yn parhau yn unol ag Amcanion yr Adran gydag o leiaf 2 sesiwn 30 munud bob mis gan ddefnyddio darparwyr allanol a mewnol.

Camau Pellach

Gweithgaredd parhaus.

4 Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (TDC)

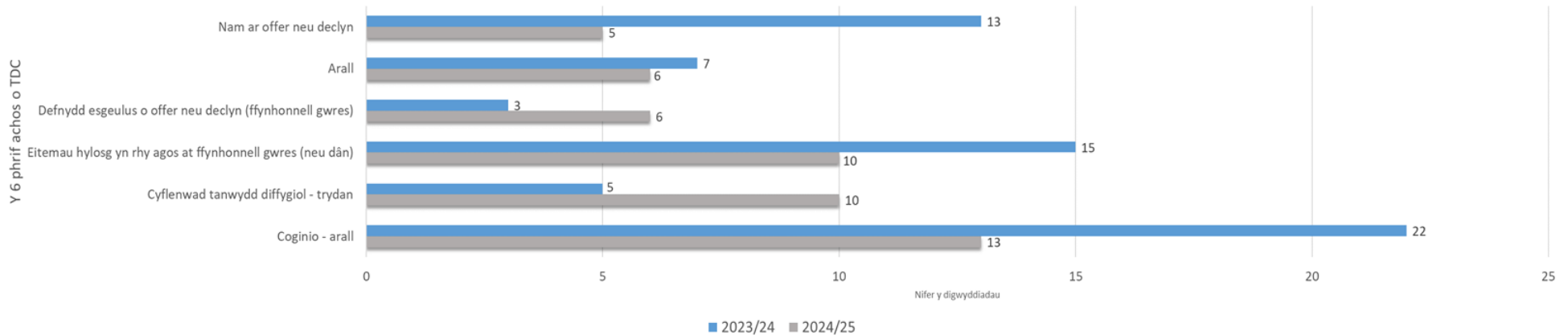
Aethpwyd at **69** o danau damweiniol mewn cartrefi yn ystod chwarter cyntaf 2024/25, 24.2% yn llai na'r flwyddyn flaenorol (91), a 27.4% yn llai na'r cyfartaledd tair blynedd sef 95.

5 Prif achos tanau damweiniol mewn cartrefi

Roedd nifer o brif achosion dros danau damweiniol mewn cartrefi. Er mai'r mwyaf cyffredin yn ystod Ch1 2024/25 oedd 'Coginio – coginio arall', roedd hyn yn dal i ddangos gostyngiad o 40.9% o 22 i **13** o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Roedd 'nam ar offer neu beiriant' hefyd yn dangos gostyngiad o 61.5% o 13 i 5.

Er gwaethaf hyn, cynyddodd 'Cyflenwad tanwydd diffygiol – trydan' 100.0% o 5 i **10**. Wedi dadansoddiad pellach o'r cynnydd hwn ni nodwyd tuedd bod unrhyw ddarn penodol o offer wedi achosi'r tanau.

Camau gweithredu hyd yma:

- Yn ystod Ch1, cafodd y polisi Archwiliad Diogel ac Iach a'r gweithdrefnau cysylltiedig eu hailwampio a'u cyflwyno i Dîm Arweinyddol y Gwasanaeth.
- Cwblhawyd adolygiad o'r 'meini prawf sgorio' yn ystod Ch1, ac maent yn gyson ym mhob swyddfa ardal bellach. Bydd hyn yn ein helpu i dargedu mor fanwl â phosibl. Mae hyn wedi helpu i sicrhau bod rhestrau'r Gweithwyr Cymorth Diogelwch yn y Cartref yn hylaw a bydd yn helpu i osgoi Archwiliadau Diogel ac Iach "hwyr".
- Mae ymgysylltu â chiriwiau gweithredol yn parhau i ddigwydd yn rheolaidd iawn i sicrhau bod yr 1 awr a dreulir ar y gweithgaredd yn gynhyrchiol.
- 1 x Cynllun ymwybyddiaeth tân i blant a 7 x rhaglen FireSafe wedi eu cyflwyno (Tîm Lleihau Tanau Bwriadol a Pentre Peryglon).
- 5 x cwrs Ffenics wedi eu cyflwyno i 58 o Blant a Phobl Ifanc.

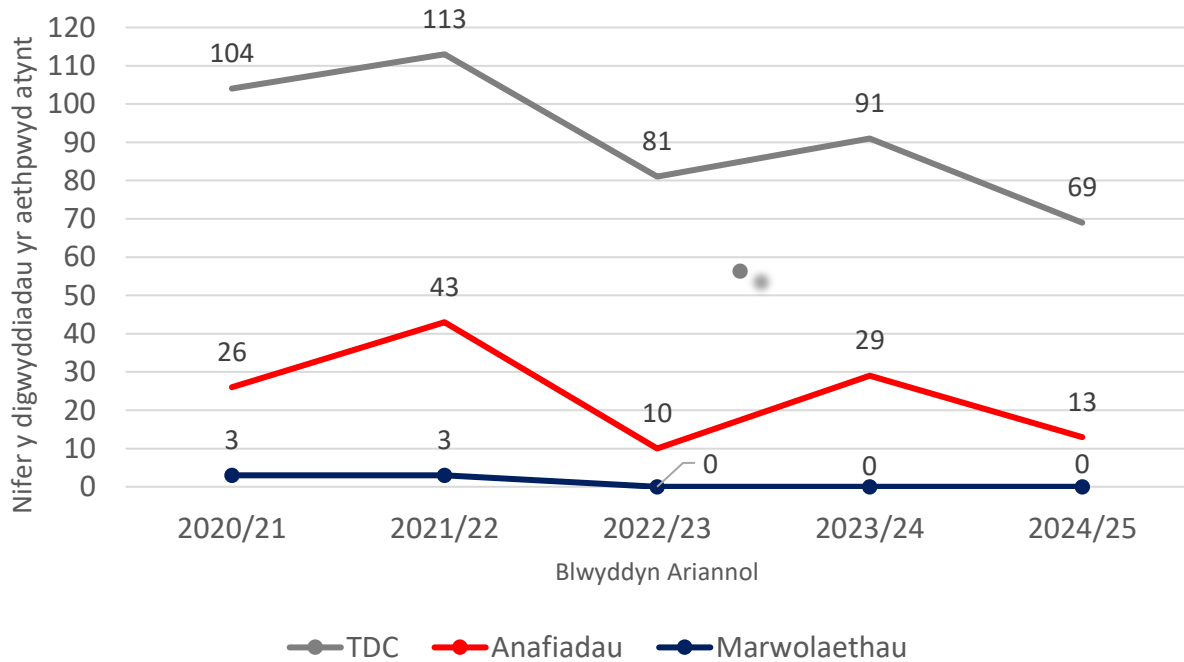
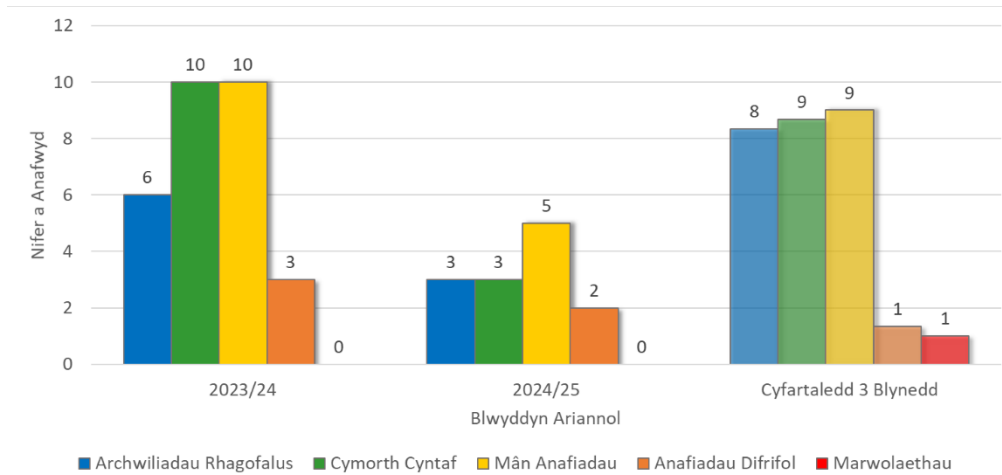
Camau Gweithredu Pellach:

Cynllunio ar y gweill i benderfynu sut y bydd gweithgarwch ymyrraeth cynnau tanau yn cael ei ddarparu pan fydd y Tîm Lleihau Tanau Bwriadol wedi dod i ben.

6 Marwolaethau ac Anafiadau yn sgil Tanau Damweiniol mewn Cartrefi

Yn ystod Ch1 2024/25, cafodd **13** o bobl anafiadau mewn **11** o Danau Damweiniol mewn Cartrefi. Ni chofnodwyd unrhyw farwolaethau yn ystod y chwarter.

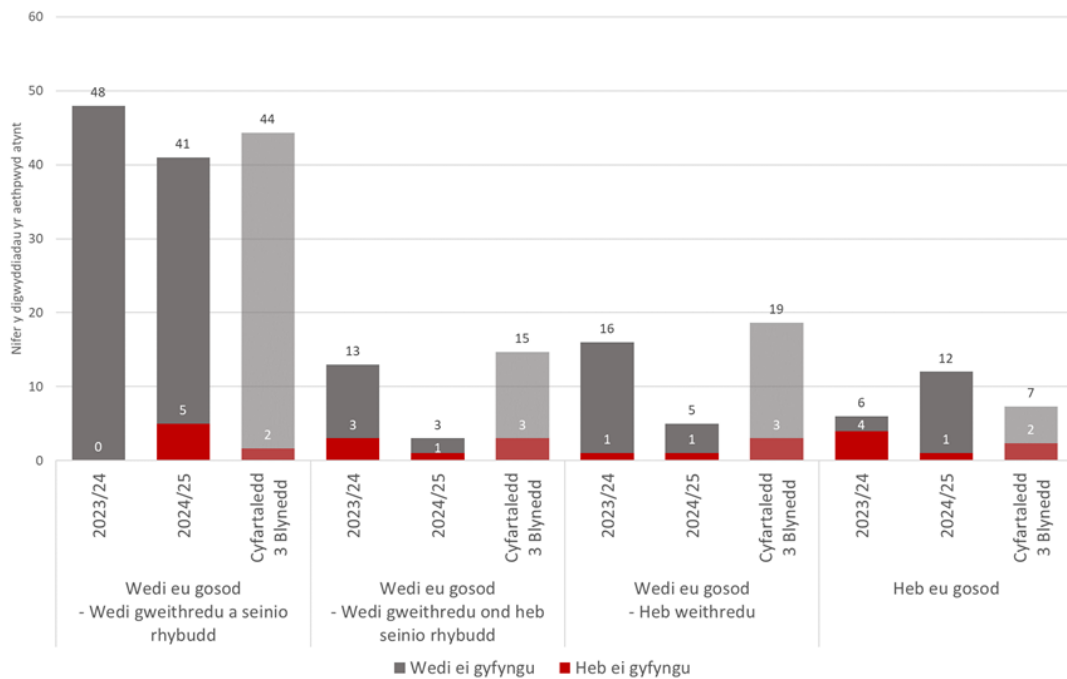
O'r **13** a anafwyd, roedd **9** (69.2%) wedi eu 'lletu gan nwy, mwg neu fygdarthau gwenwynig; mygu', cafodd **1** fân anafiadau llosgi, cafodd **1** anafiadau llosg difrifol, ac roedd gan **1** 'anawsterau anadlu (heblaw 'lletu gan nwy, mwg neu fygdarthau gwenwynig; mygu)'. Cofnodwyd math anaf yr **1** arall a anafwyd fel 'Arall'.

7 Larymau Mwg – Tanau Damweiniol mewn Cartrefi

Synwryddion: roedd synwryddion mwg/gwres yn bresennol mewn **56** (81.2%) o danau damweiniol yn y cartref yr atebwyd galwad iddynt yn ystod Ch1 blwyddyn ariannol 2024/25.

Dim ond mewn **46** (66.7%) TDC yr oedd larymau'n gweithio ac wedi seinio rhybudd. Ni oedd larymau wedi eu gosod mewn **13** o'r TDC yr aethpwyd iddynt.

O'r **69** TDC yr aethpwyd i'w diffodd, roedd **61** wedi'u cyfyngu i'r ystafell lle cychwynnodd, ac **8** heb eu cyfyngu.

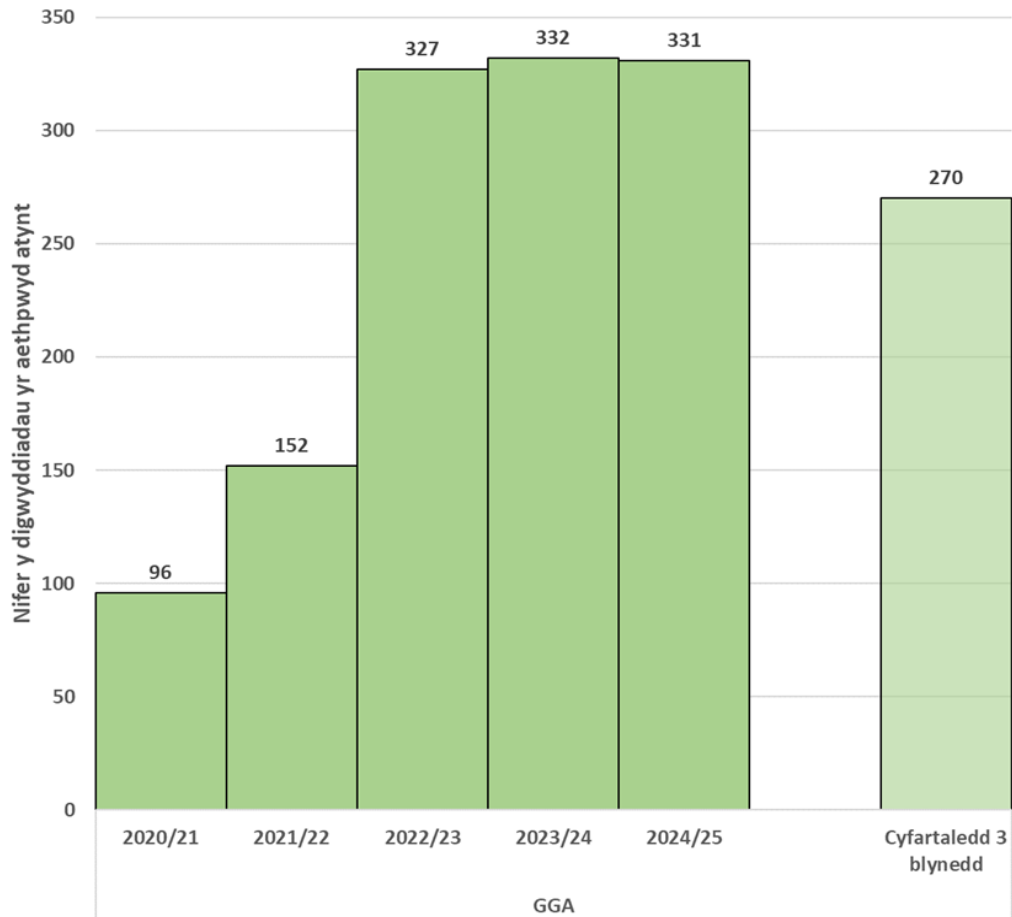
Camau a gymerwyd i gefnogi'r rhai sydd fwyaf agored i ddioddef tân yn eu cartrefi

- Mae Archwiliadau Diogel ac Iach yn parhau i gael eu darparu ar draws y gwasanaeth gyda'r ymdrech yn parhau i ganfod y bobl sydd fwyaf mewn perygl o ddioddef tân.
- Mae rheolwyr partneriaethau yn parhau i feithrin perthynas gydag asiantaethau allanol i annog atgyfeiriadau o ansawdd uchel.
- Y 3 ymgyrch fwyaf ar galendr y Grŵp Llywio Ymgyrchoedd yn ystod Ch1 oedd:
  - Wythnos Ymwybyddiaeth Dementia: 2 x ddigwyddiad wedi'u trefnu oedd yn cynnwys dros 60 o bobl â dementia yng Ngerddi Bodnant ac ystâd wledig Plas Mawr.

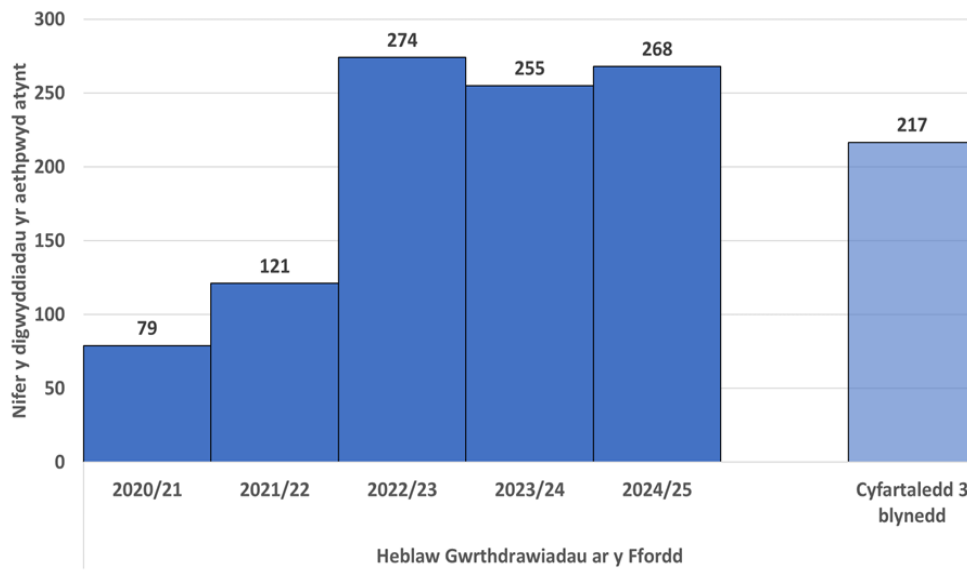
- Wythnos Ymwybyddiaeth o Fyddardod: Lansio fideo Archwiliad Diogel ac Iach yn ymgorffori Iaith Arwyddion Prydain. Hefyd, cafodd holl staff Amser Cyflawn/Criw Dydd hyfforddiant gloywi ynghylch gosod unedau i rai trwm eu clyw.
- Wythnos Diogelwch Plant. Cynhaliwyd 3 digwyddiad ymgysylltu yn ein hysbytai cyffredinol.
- Rydym yn parhau i ymgysylltu â grwpiau bregus, er enghraifft, grwpiau dementia, gofalwyr ac ymarferwyr, y gymuned deithiol, ceiswyr lloches a llawer o grwpiau cysylltiedig ag oedran.

8 Galwadau Gwasanaeth Arbennig

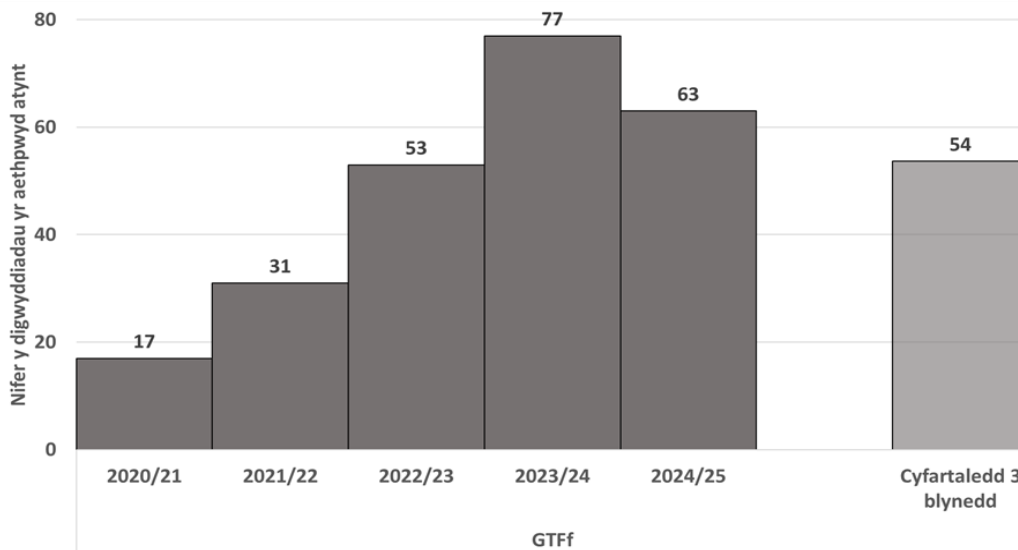
Aethpwyd i gyfanswm o **331** o ddigwyddiadau gwasanaeth arbennig (gan gynnwys gwrthdrawiadau ar y ffordd) yn ystod Ch1 2024/25. Mae hyn yn ostyngiad o 0.3% o'i gymharu â'r flwyddyn ariannol flaenorol.

Mae'r graff canlynol yn dangos y galwadau gwasanaeth arbennig **ac eithrio gwrthdrawiadau ar y ffordd**.

Gostyngodd nifer y Gwrthdrawiadau ar y Ffordd yr aethpwyd atynt yn ystod Ch1 2024/25 o 18.2% i **63 o'i** gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Heblaw am Wrthdrawiadau ar y Ffordd, roedd y categorïau a welodd y **cynnydd** mwyaf o ran ein presenoldeb mewn digwyddiad yn cynnwys:

- **5** Achos o achub neu dynnu o ddŵr – cynnydd o 400.0% o 1.
- **5** Gwneud yn Ddiogel (nid Gwrthdrawiad ar y Ffordd) - cynnydd o 400.0% o 1.
- **5** Digwyddiad Deunyddiau Peryglus - cynnydd o 150.0% o 2.
- **26** Achub/rhyddhau personau arall – cynnydd o 116.7% o 12.

Er gwaethaf hyn, gwelodd gategorïau eraill **leihad** yn nifer y digwyddiadau yr aethpwyd iddynt. Roeddent yn cynnwys:

- **15** Digwyddiadau cynorthwyo anifeiliaid - gostyngiad o 42.3% o 26.
- **108** Cynorthwyo asiantaethau eraill - gostyngiad o 3.6% o 112.
- **15** Sicrhau mynediad/allanfa - gostyngiad o 40.0% o 25.

Camau gweithredu hyd yma:

Yn ystod mis Ebrill cynhyrchwyd negeseuon fideo i gefnogi Wythnos Diogelwch Dŵr, ac yn fwy diweddar paratowyd a hwyluswyd 3 x digwyddiad 'Atal Boddi' ar yr un pryd a gynhelir ar 25 Gorffennaf yn Wrecsam, y Bala a Llanberis. Mae'r rhain yn ddigwyddiadau a gefnogir gan nifer o asiantaethau, a disgwylir gweithgarwch mawr ar y cyfryngau cymdeithasol yn hyrwyddo'r neges 'Arnofio i Fyw'.

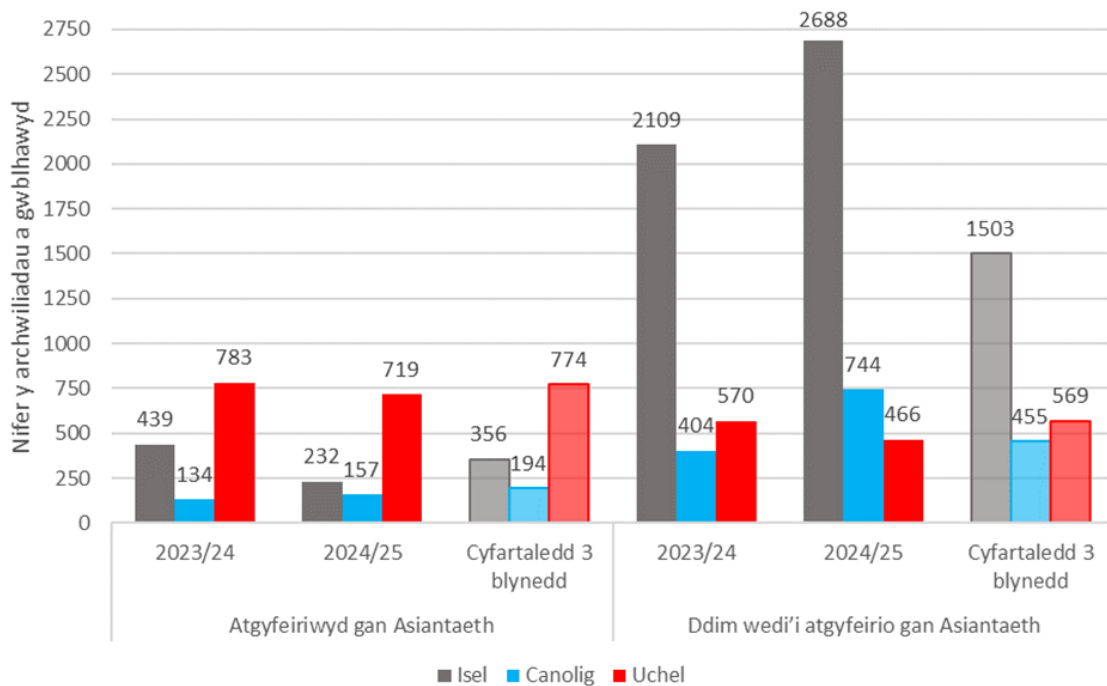
9 Archwiliadau Diogel ac Iach

Yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2024/25, cwblhawyd cyfanswm o **5,006** Archwiliad Diogel ac Iach:

- Roedd **1,185** (23.7%) yn atgyfeiriadau blaenoriaeth Uchel, gyda **719** (60.7%) yn dod gan asiantaeth bartner;
- Roedd **901** (18.0%) yn flaenoriaeth Ganolig, gyda **157** (17.4%) yn dod gan asiantaeth bartner;
- Roedd **2,920** (58.3%) yn flaenoriaeth Isel, gyda **232** (8.0%) yn dod gan asiantaeth bartner;

Er y bu cynnydd o 12.8% yn nifer yr Archwiliadau Diogel ac Iach a gwblhawyd o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd, bu gostyngiad o 12.4% yn nifer yr Archwiliadau Diogel ac Iach blaenoriaeth uchel a gwblhawyd o'i gymharu â Ch1 2023/24.

Nifer yr 'Archwiliadau Diogel ac Iach' a gwblhawyd yn ôl lefel risg, ac yn dangos a gawsant eu hatgyfeirio gan asiantaeth arall ai peidio.

Camau gweithredu hyd yma:

- Mae'r Archwiliadau Diogel ac Iach yn parhau i gael eu cyflwyno gan bob criw gweithredol a'r Gweithwyr Cefnogi Diogelwch yn y Cartref dynodedig. Ar hyn o bryd maent ymhell o flaen y targed ar gyfer y flwyddyn.
- Mae timau gwledig y system dyletswydd amser cyflawn yn rheoli'r blaenoriaethau Isel a Chanolig ar restr y System Reoli Cofnodion, gyda chefnogaeth am ddiwrnod bob mis gan aelodau'r fîm Diogelwch Tân. Dim angen gweithredu pellach.
- Mae'r broses o ailgyflwyno Archwiliadau Diogel ac Iach i'w cwblhau ar nosweithiau ymarfer yn ystod Ch1 yn cael ei fonitro.
- Mae'r criwiau Amser Cyflawn/Criw Dydd yn parhau i gynnal 1 awr bob dydd o weithgarwch wedi'i dargedu gan ddefnyddio troshaenau data Caerwysg. Mae ffurflenni diwedd taith yn cael eu derbyn a'u monitro. Dim problemau i'w hadrodd ac mae'r allbwn yn dda ar y cyfan.
- Caiff y broses o ganfod manau problemus (*hotspotting*) ei monitro yn y cyfarfodydd Diogelwch Tân a gynhelir bob tair wythnos, a nodir ac ymdrinnir ag unrhyw ddiffygion yn ôl y gofyn.
- Mae Gweithwyr Cymorth Diogelwch yn y Cartref yn parhau i reoli eu rhestrau RMS ac rwy'n falch iawn o ddweud eu bod o'r diwedd mewn sefyllfa iach iawn ac yn haws eu rheoli. Mae rheolwyr wedi gweithio'n galed i geisio sicrhau bod yr atgyfeiriadau a gawn yn cael eu targedu cymaint â phosibl.
- Nawr bod rhestrau Gweithwyr Cymorth Diogelwch yn y Cartref yn hylaw, mae timau Diogelwch Tân ardal yn cynnal ymgyrchoedd rheolaidd o ddrws i ddrws gan ddefnyddio Data Caerwysg.

Camau Gweithredu Pellach:

- Seminar yr Asiantaeth: Cynhelir digwyddiad yn ystod mis Medi/Hydref lle bydd cynrychiolwyr gwadd o'r prif asiantaethau cyfeirio yn derbyn mewnbwn gan y fîm Atal i'w helpu i adnabod ein cynulleidfa darged. Mae'n hollbwysig bod ein hatgyfeiriadau yn cael eu targedu cymaint â phosibl i sicrhau ein bod yn cael yr effaith orau ac yn gallu eu prosesu'n gyflym.
- Sylweddolwyd bod y rhan fwyaf o'r Archwiliadau Diogel ac Iach a gynhelir yn ystod gweithgaredd 1 awr y dydd y criwiau Amser

Cyflawn/Criw Dydd, a hefyd yn ystod gweithgaredd targedu manau problemus mewn tân (*hotspotting*), yn cael eu dosbarthu'n anghywir fel rhai blaenoriaeth Isel. Yn ystod Ch1, mae pob criw wedi derbyn cyfarwyddyd i ddechrau defnyddio'r un broses ddosbarthu blaenoriaeth (ffactorau cyfrannol) â'r swyddfeydd Diogelwch Tân ardal; bydd hyn yn helpu i sicrhau bod y lefel flaenoriaeth gywir yn cael ei rhoi i bob Archwiliad Diogel ac Iach.

Mae'r gwaith hwn yn ei gamau datblygu cynnar a bydd yn cael ei fonitro'n ofalus. Fodd bynnag dylai helpu i leihau nifer y gwiriadau "lefel isel" a gynhelir a chynyddu gwiriadau Canolig ac Uchel.

Ein Hegwyddor Diogelu

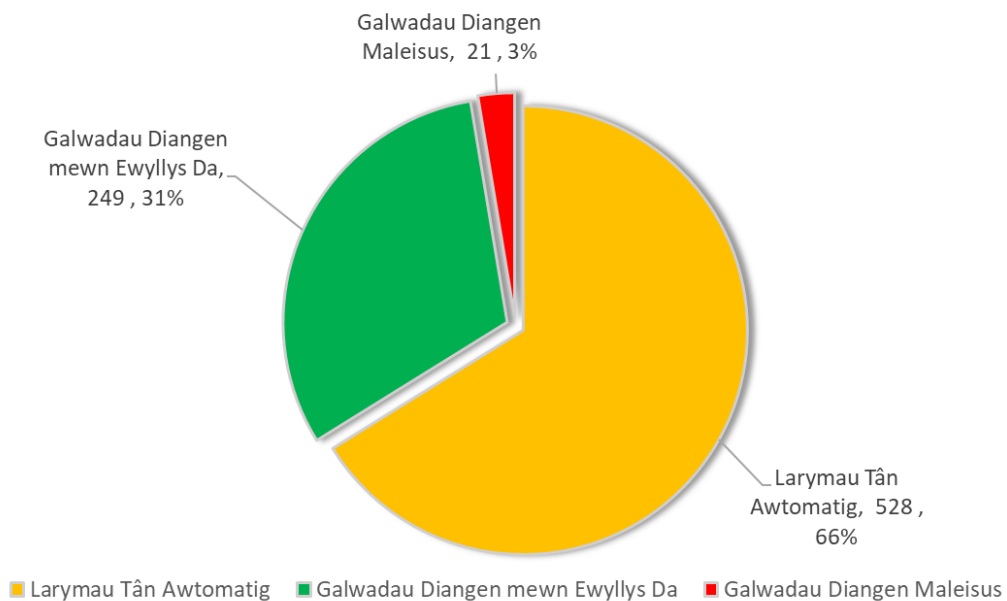

10 Galwadau Diangen

Aethpwyd i gyfanswm o **798** o Alwadau Diangen yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Mae hyn yn gynydd o 13.7% o'i gymharu â'r un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

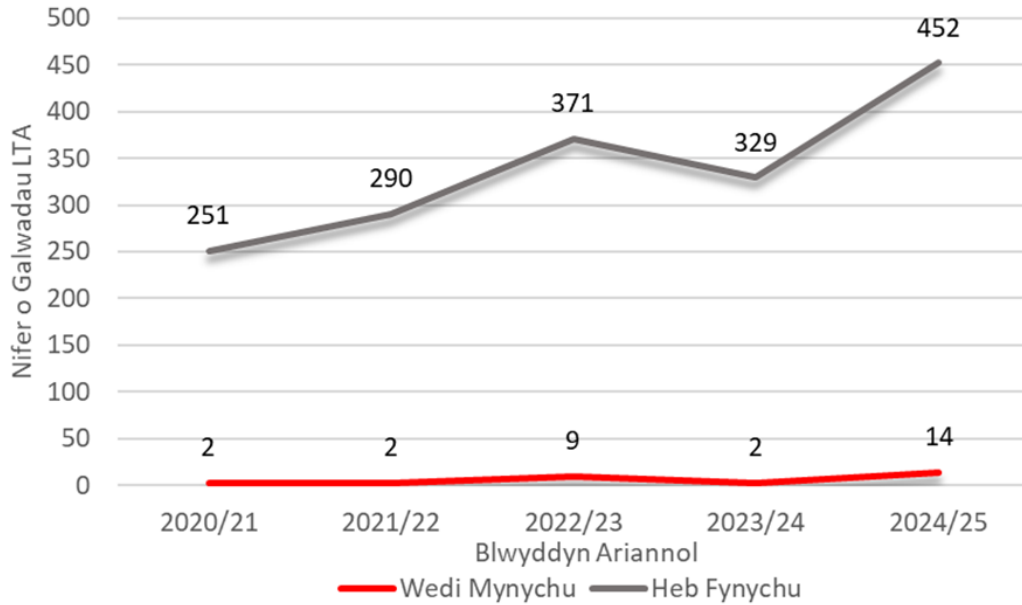
Gellir priodoli'r cynnydd hwn mewn Galwadau Diangen i gynydd o 29.7% mewn Larymau Tân oherwydd cyfarpar (System larwm awtomatig) (407 i **528**), yn ogystal â chynnydd o 50.0% mewn Galwadau Diangen Maleisus (14 i **21**).

Gwelwyd gostyngiad yn nifer y galwadau diangen bwriadol o 281 i **249**.

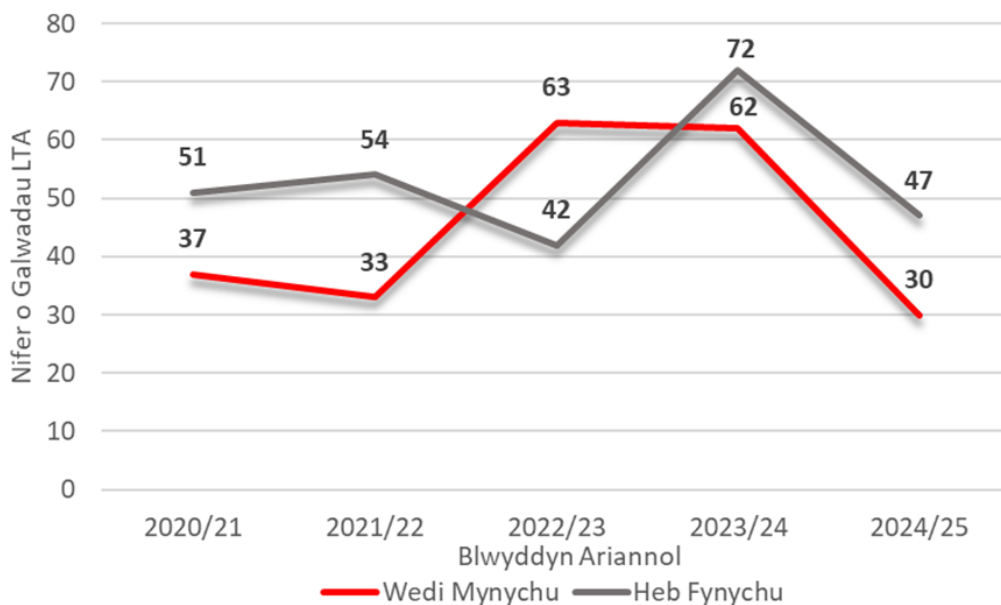
11 Galwadau Larwm Tân Awtomatig Masnachol

Derbyniwyd **466** o alwadau Larwm Tân Awtomatig masnachol yn ystod y cyfnod adrodd, sef y nifer uchaf o alwadau a dderbyniwyd yn ystod unrhyw gyfnod Ch1 yn y pum mlynedd diwethaf.

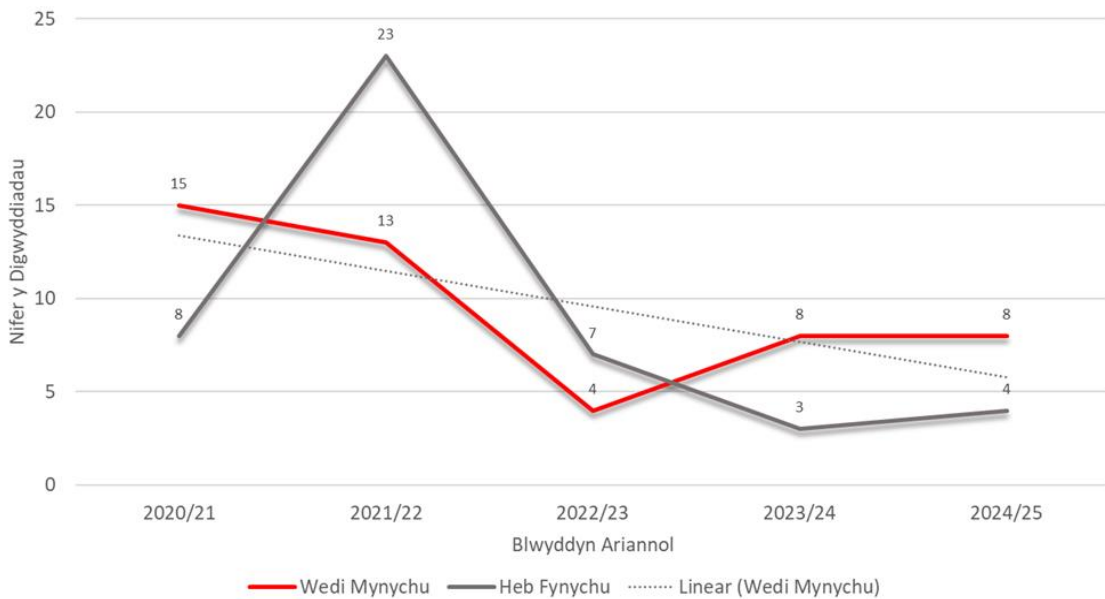
12 Galwadau Larwm Tân Awtomatig Ysbytai

Derbyniwyd 77 o alwadau Larwm Tân Awtomatig o ysbytai yn ystod Ch1 2024/25, sef y nifer isaf o alwadau a dderbyniwyd yn ystod unrhyw gyfnod Ch1 yn y pum mlynedd diwethaf. Aethpwyd at **30** digwyddiad, sef 51.6% yn llai na'r llynedd (62).

13 CEF Berwyn

Cafodd **8** o brif danau eu cynnau'n fwriadol yng Ngharchar y Berwyn. Mae hwn yr un nifer â Ch1 yn 2023/24.

Camau gweithredu hyd yma:

- Mae'r drefn gyfathrebu rhwng Carchar y Berwyn a'r Ystafell Reoli yn parhau i weithio'n dda gyda nifer o ddigwyddiadau nad ydym yn mynd iddynt neu'r criwiau'n camu lawr cyn mynd iddynt.
- Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cynnal ei berthynas waith gyda thîm Rheoli Carchar y Berwyn i barhau i ostwng ein presenoldeb yno i ddelio â galwad lle bo modd.

Ein Hegwyddor Ymateb

14 Argaeledd Gorsaf System dyletswydd ar alwad

Mae'r tabl isod yn dangos faint o bympiau sydd ar gael ar gyfartaledd ar gyfer pob Gorsaf System dyletswydd ar alwad rhwng 06:00 a 18:00. Mae'r argaeledd wedi'i rannu fesul mis, ac yn dangos argaeledd yn ystod dyddiau'r wythnos ac ar benwythnosau/gŵyl y banc.

Mae'r tabl yn cynrychioli'r holl wylfeydd system dyletswydd ar alwad nad ydynt wedi'u lleoli mewn gorsafoedd criw dydd llawn amser.

Argaeledd Gorsafoedd System dyletswydd ar alwad ar gyfartaledd 06:00-18:00				
Diwrnod/Mis	Ebrill	Mai	Mehedin	Ch.1
Dyddiau yn yr Wythnos	5	4	4	4
Penwythnos (gan gynnwys Gŵyl y Banc)	12	13	11	12
Cyfartaledd Cyffredinol	7	7	6	7

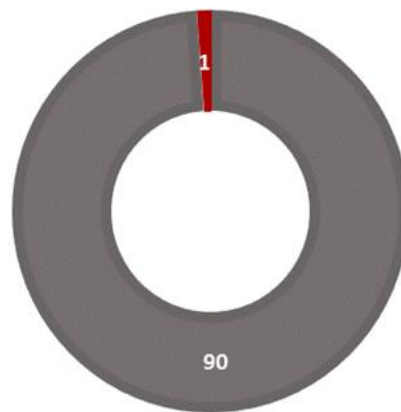
Sylwch fod y nifer sydd ar gael wedi'i dalgrynnu i lawr i'r rhif cyfan agosaf.

15 Argaeledd 18 Pwmp Arfaethedig

Rhaid cwblhau'r cynllunio ar gyfer sicrhau bod 18 Pwmp ar gael ar gyfer y diwrnod canlynol bob prynhawn. Mae'r amser a gymerir i gwblhau'r dasg hon yn dibynnu ar nifer y bylchau y mae angen eu llenwi a'r adnoddau sydd ar gael. Gall y gwaith cynllunio hwn gymryd rhwng 3 a 6 awr i'w gwblhau i ddechrau.

ARGAELEDD 18 PWMP WEDI'I GYNLLUNIO CH1 2024/25

■ Argaeledd Pwmp 100% wedi'i gyraedd ■ Argaeledd Pwmp 100% heb ei gyraedd

Nifer y diwrnodau lle cyflawnwyd yr argaeledd oedd wedi'i gynllunio	
Bodlonwyd Nifer y Pymphiau Oedd ar Gael 100%	
Dyddiau yn yr Wythnos	61
Penwythnos/Gŵyl y Banc	29
Ni Fodlonwyd Nifer y Pymphiau Oedd Ar Gael 100%	
Dyddiau yn yr Wythnos	1

N.B. Mae'r sylw isod gan Reolwr Argaeledd yr Ystafell Reoli yn egluro'r rheswm pam na ddangosir argaeledd 100% ar gyfer un diwrnod yn yr wythnos (29/05/2024).

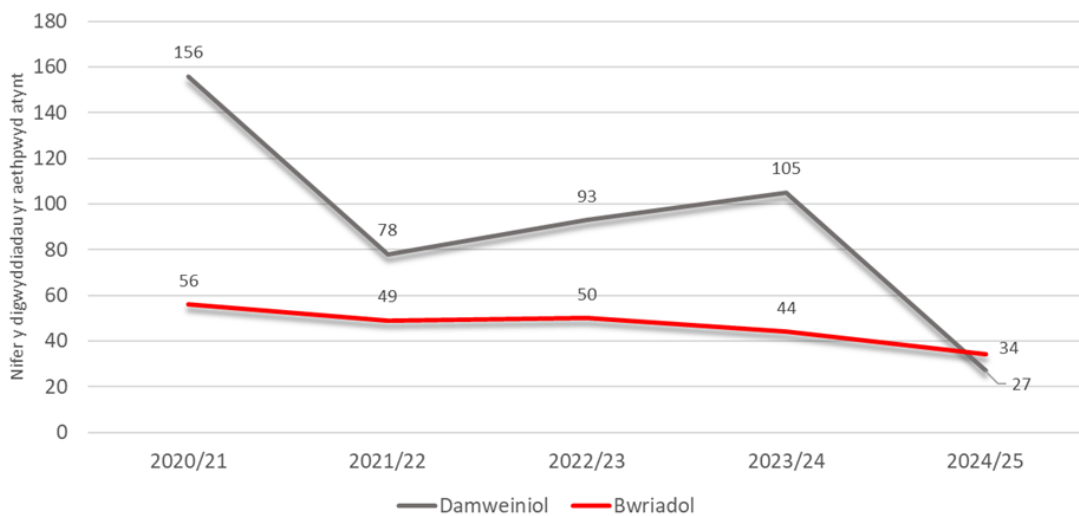
O ran 29 Mai – adeg y cynllunio, 17½ o beiriannau oedd ar gael oherwydd nad oedd adnoddau ychwanegol ar gael i'w defnyddio. Fodd bynnag, ar y diwrnod ei hun (a gofnodwyd wrth edrych yn ôl yn hytrach nag ar adeg y cynllunio) nid oedd nifer y peiriannau oedd ar gael fesul awr mewn gwirionedd wedi gostwng o dan 18 o beiriannau.

Ein Hegwyddor Amgylcheddol

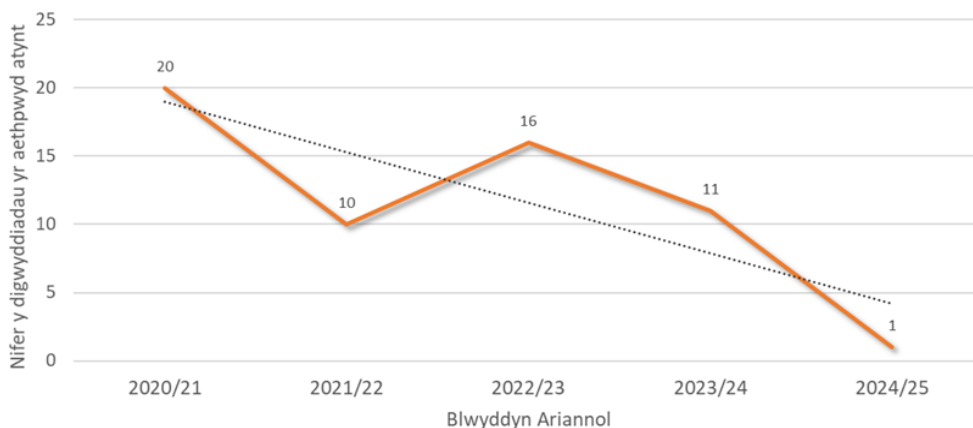
16 Tanau glaswelltir, coetir a chnydau

Cofnodwyd **61** o danau glaswelltir, coetir a chnydau yn ystod y chwarter, gostyngiad o 59.1% o'r 149 a gofnodwyd yn ystod yr un cyfnod y llynedd. Mae hyn 56.4% yn is na'r cyfartaledd o 140 dros dair blynedd.

17 Tanau gwyllt

Aethpwyd i drin **1** tân gwyllt yn ystod y chwarter. Mae hyn 91.7% yn is na'r cyfartaledd dair blynedd o 12. O ganlyniad, gostyngodd yr amser a dreulir yn y lleoliad i bron i 8 awr, o'i gymharu â 353 awr yn ystod yr un cyfnod y flwyddyn flaenorol.

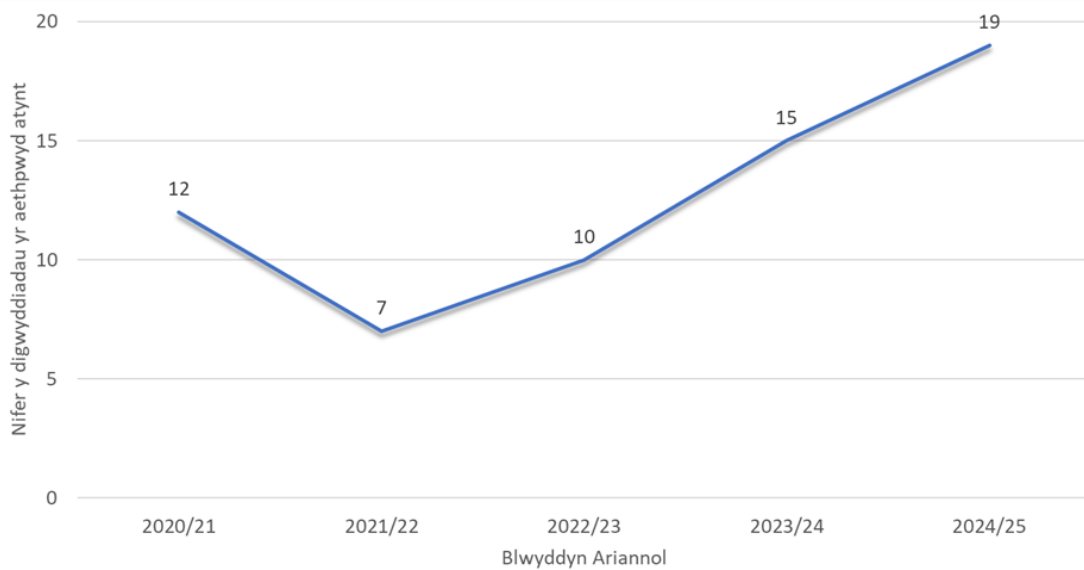

18 Llifogydd

Aethpwyd i **19** digwyddiad llifogydd yn ystod chwarter cyntaf 2024/25. Mae hyn yn gynydd o 26.7% yn nifer y digwyddiadau yr aethpwyd iddynt o'i gymharu â'r un cyfnod y flwyddyn flaenorol, ac mae'n gynydd o 72.7% dros y cyfartaledd tair blynedd (11).

Mae'r cynnydd hwn i'w briodoli i wanwyn arbennig o wlyb, gyda 10 rhybudd glaw neu dywydd stormus wedi'u cyhoeddi gan y Swyddfa Dywydd ar gyfer un neu fwy o siroedd Gogledd Cymru ym mis Mai yn unig.

Aethpwyd at **4** digwyddiad llifogydd er mwyn gwneud lleoliad yn ddiogel, a rhoddwyd cyngor mewn **10** digwyddiad.

Geirfa

Tanau	Mae pob tân yn perthyn i un o dri chategori – prif danau, tanau eilaidd neu danau simdde.
Prif Danau	<p>Mae'r rhain yn danau nad ydynt yn danau simdde, ac sydd mewn unrhyw fath o adeilad (ac eithrio adfail), cerbydau, carafanau a threlars, storfeydd awyr agored, peiriannau ac offer, eiddo amaethyddol a choedwigaeth, a strwythurau awyr agored eraill fel pontydd, blychau post, twneli, ac ati.</p> <p>Mae tanau mewn unrhyw leoliad yn cael eu categoreiddio'n brif danau os oedden nhw'n cynnwys anafiadau, achub neu ddianc, yn ogystal â thanau mewn unrhyw leoliad yr aeth pump neu fwy o beiriannau tân i'w trin.</p>
Tanau Eilaidd	<p>Tanau eilaidd yw tanau nad ydynt yn danau simdde nac yn brif danau.</p> <p>Nid yw tanau eilaidd yn cynnwys anafiadau, achub na dianc, a bydd pedwar neu lai o beiriannau tân wedi mynd i'r digwyddiad.</p> <p>Tanau eilaidd yw'r rhai a fyddai fel arfer yn digwydd mewn lleoliadau fel tir agored, mewn coed unigol, ffensys, polion telegraff, sbwriel a chynwysyddion sbwriel (ond nid banciau papur, a fyddai'n cael eu hystyried – yn yr un ffordd ag eiddo amaethyddol a choedwigaeth – i fod yn brif danau), dodrefn awyr agored, goleuadau traffig, ac ati.</p>
Tanau Simdde	<p>Tanau mewn adeiladau a ddefnyddir gan bobl yw'r rhain, a'r tân wedi'i gyfyngu i strwythur y simdde, hyd yn oed os yw gwres neu ddifrod mwg yn ymestyn y tu hwnt i'r simnai ei hun.</p> <p>Nid yw tanau simdde yn cynnwys anafiadau, achub na dianc, a bydd pedwar neu lai o beiriannau tân wedi mynd i'r digwyddiad.</p>
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	<p>Digwyddiadau heb dân yw'r rhain lle mae angen presenoldeb peiriant tân neu swyddog ac maent yn cynnwys:</p> <ol style="list-style-type: none"> Argyfyngau lleol, e.e. llifogydd, digwyddiadau ar y ffordd, achub personau, 'gwneud yn ddiogel' ac ati; Trychinebau mawr; Digwyddiadau domestig, e.e. dŵr yn gollwng, pobl wedi'u cloi i mewn neu allan ac ati; Trefniadau blaenorol i fynd i ddigwyddiadau, a all gynnwys rhoi cyngor a chynnal archwiliadau.

Galwadau Diangen (canllawiau cyffredinol)	Pan fo'r Gwasanaeth Tân ac Achub yn mynd i leoliad yn credu bod digwyddiad, ond ar ôl cyrraedd yn darganfod nad oes digwyddiad o'r fath yn bodoli, neu wedi bodoli. Sylwer: os yw'r peiriant tân yn cael ei 'droi rownd' gan yr Ystafell Reoli cyn cyrraedd y digwyddiad, nid yw'n cael ei ystyried fel un mae'r gwasanaeth wedi mynd iddo ac nid oes angen rhoi gwybod amdano.
Galwadau Diangen - Maleisus	Mae'r rhain yn alwadau a wneir gyda'r bwriad o gael y Gwasanaeth Tân ac Achub i fynd i ddigwyddiad nad yw'n bodoli, gan gynnwys i ddibenion maleisus bwriadol ac amheus.

Galwadau Diangen – Diffuant	Mae'r rhain yn alwadau a wneir gyda phob ewyllys da, gan gredu y byddai'r Gwasanaeth Tân ac Achub yn mynd at dân go iawn neu ddigwyddiad gwasanaeth arbennig.
Galwadau Diangen - System larwm awtomatig	Mae'r rhain yn alwadau sydd wedi'u cychwyn gan larwm tân ac offer diffodd tân. Maent yn cynnwys larwm wedi'i gychwyn yn ddamweiniol neu pan fo larwm yn gweithredu a pherson yn galw'r GTA yn rheolaidd fel rhan o drefniant sefydlog, h.y. heb unrhyw 'farnu', er enghraifft galwad gan ganolfan alwadau diogelwch neu berson enwebedig mewn sefydliad.
Adeilad – Cartrefi	Eiddo sy'n fan preswyllo, h.y. sy'n aelwyd lle mae pobl yn byw, ac eithrio gwestai, hosteli a strwythurau preswyllo nad ydynt yn barhaol.
Adeilad – Dibreswyl	Eiddo megis ysbytai, swyddfeydd, siopau, ffatrioedd, warysau, bwytai, sinemâu, adeiladau cyhoeddus, adeiladau crefyddol, adeiladau amaethyddol, gorsafoedd rheilffordd, siediau, neu garchardai.
Adeilad – Preswyl Arall	Eiddo fel gwestai, hosteli a sefydliadau preswyl, busnesau gwely a brecwast, cartrefi nyrsio/gofal, neuaddau preswyl myfyrwyr.
Cerbyd (Ffordd a Thrafnidiaeth Arall)	Cerbyd ffordd, cerbyd rheilffordd, cerbyd awyr, cwch.
Awyr agored	Caeau, glaswelltir, coetir, cynwysyddion sbwriel, blychau post.
Tanau gwyllt	Tân glaswelltir, coetir neu chnydau lle'r aeth 4 cerbyd neu fwy at y digwyddiad, neu lle bu'r Gwasanaeth yn bresennol am 6 awr neu fwy, neu lle amcangyfrifwyd bod ardal difrod y tân yn fwy na 10,000 metr sgwâr.

Salwch Tymor Byr	Absenoldebau 27 diwrnod calendr a llai.
Salwch Hirdymor	Absenoldebau 28 diwrnod calendr a mwy.